

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Κατερίνα Μπατζελή

Πρόεδρος Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας

«ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΕΡΙΣΜΑ:

Προκλήσεις και Ευκαιρίες στη Νέα Ψηφιακή Εποχή»

Ημερίδα Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2009

Κυρίες και Κύριοι,

Το ραδιοφάσμα έχει μία διαχρονική αναγνώριση ως σπάνιος φυσικός πόρος και κατοχυρωμένο δημόσιο αγαθό με ανυπέρβλητη αξία. Μία αξία η οποία είναι αναγνωρίσιμη από την «γένεση» της τεχνολογίας αυτής, ενώ η προσφορά της στην ανταγωνιστικότητα και τη συνοχή των κρατών μελών και των περιφερειών της ΕΕ θεωρείται σημαντική. Από οικονομικής πλευράς ο ρόλος του ραδιοφάσματος στην προσφορά υπηρεσιών και στην ανάπτυξη των αντίστοιχων αγορών φτάνει σήμερα το 2.2% του ΑΕΠ της ΕΕ.

Η δυναμική της σύγχρονης τεχνολογίας περνάει ως ένα νέο κύμα επανάστασης και στον χώρο του ραδιοφάσματος με την **μετάβαση από την αναλογική στην ψηφιακή επίγεια τηλεόραση.**

Η περίφημη αυτή μετάβαση, η ολοκλήρωση της οποίας σχεδιάστηκε για το 2012, ενώ αναμένεται πλέον να οριστικοποιηθεί το 2015, έχει οδηγήσει στη δημιουργία του **ψηφιακού μερίσματος**. Δηλαδή της ποσότητας φάσματος που θα απελευθερωθεί λόγω της μεγαλύτερης απόδοσης των υποδομών που θα δημιουργηθούν από τη νέα ψηφιακή τεχνολογία.

Πρόκειται για απελευθέρωση, όπου πέρα των νέων τεχνολογιών και υποδομών, αφορά την ποιότητα των υπηρεσιών, τον πλουραλισμό των παρόχων αλλά και την προσβασιμότητα των πολιτών σε νέες υπηρεσίες. Το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική υγεία, η ηλεκτρονική μάθηση και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση καθίστανται πλέον δυνατές λόγω της εφαρμογής της ψηφιακής τεχνολογίας και των δυνατοτήτων που παρέχονται μέσα από το ίδιο το ψηφιακό μέρισμα.

Οι νέες αυτές ευκαιρίες και προκλήσεις γίνονται σήμερα ακόμα πιο ελκυστικές λόγω της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης, όπου επιδιώκεται να αναδείξει νέες κερδοφόρες επενδύσεις σε συνδυασμό με την ενίσχυση της απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτό το ψηφιακό μέρισμα και οι ευκαιρίες που παρέχονται για την ανάπτυξη της αγοράς των τηλεπικοινωνιών, της ενίσχυσης της απασχόλησης και της ενθάρρυνσης της καινοτομίας που θα στηρίξουν την ανασυγκρότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας, είναι περισσότερο πολύτιμες από ποτέ και αποκτούν ένα πρόσθετο κοινωνικοοικονομικό ρόλο.

Ωστόσο παραμένει κρίσιμο ακόμη και σήμερα το ερώτημα: **ποιος θα επωφεληθεί από το ψηφιακό μέρισμα και πώς θα κατανεμηθούν οι νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη.**

Η "άτυπη" διαμάχη που ξέσπασε μεταξύ των οπτικοακουστικών παρόχων, που παραδοσιακά παρέχουν τις υπηρεσίες τους αποκλειστικά από το ραδιοφάσμα και των τηλεπικοινωνιακών παρόχων, δεν είναι τυχαίος. Το ψηφιακό μέρισμα και οι ραδιοσυχνότητες θεωρούνται εξαιρετικά "ελκυστικές" για όλους τους στρατηγικούς επενδυτές.

Πριν όμως την οποιαδήποτε κατανομή ή ανακατανομή του ραδιοφάσματος και του ψηφιακού μερίσματος θα πρέπει να επισημανθεί η κύρια λειτουργία του. Δεν μπορεί να είναι άλλη από εκείνη του **δημόσιου αγαθού** με θεμελιώδη κοινωνική και πολιτισμική αξία, για την ενημέρωση, την ελευθερία έκφρασης και επικοινωνίας, την εκπαίδευση και άλλες βασικές κοινωφελείς υπηρεσίες όπως η υγεία, και σε καμία περίπτωση οι υπηρεσίες αυτές δεν μπορούν να ενταχθούν στη λογική της εμπορευματοποίησης. Προσπάθησε να το πετύχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την αρχική της πρόταση αλλά συνάντησε κυκεώνα αντιδράσεων από όλους τους φορείς και από όλες σχεδόν τις κυβερνήσεις.

Σήμερα, το κάθε κράτος μέλος τηρώντας ορισμένες προϋποθέσεις παραμένει ο κύριος διαχειριστής του ραδιοφάσματος και των συνεργασιών που πρέπει να γίνουν σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Να επισημανθεί όμως ότι και η επιλογή μίας άκρως **προστατευτικής λύσης** όπου οι εθνικοί ρυθμιστές κρατούν "κλειδωμένο" το ραδιοφάσμα και τις νέες δυνατότητες του ψηφιακού μερίσματος για αυτούς μόνο τους παρόχους και τις υπηρεσίες που οι ίδιοι θα τους προκρίνουν, δεν αποτελεί δίκαιη διαχείριση αλλά και δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προκλήσεις της παγκοσμιοποιημένης αγοράς.

Το άνοιγμα στις τεχνολογίες και τις υπηρεσίες "νέας γενιάς" ασφαλώς και πρέπει να αποτελεί μέγιστη προτεραιότητα στην πολιτική διαχείρισης του ραδιοφάσματος, ώστε να συνδιαμορφώσουν από κοινού το νέο μοντέλο ανάπτυξης.

Θα ήταν όμως ανεδαφικό να συζητούσαμε και να σχεδιάζαμε μία τόσο μακρόπνοη πολιτική εάν δεν θέταμε και στο επίκεντρο των συζητήσεων την **χρηματοδότηση** όλου αυτού του εγχειρήματος και δη **από δημόσιους πόρους**.

Όταν η συζήτηση έρχεται στο βασικό ερώτημα της διαμόρφωσης των **υποδομών** κατά τρόπο που να μπορούν να είναι λειτουργικές και αξιοποιήσιμες, ελάχιστοι είναι οι πάροχοι που είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν το ρίσκο μίας τέτοιας επένδυσης. Στην πλειοψηφία τους αυτοί είναι δημόσιοι πάροχοι, οι οποίοι εκ του θεσμικού τους ρόλου είναι επιφορτισμένοι να εξασφαλίζουν την σωστή λειτουργία των υπηρεσιών δημόσιου συμφέροντος, την κοινωνική και περιφερειακή συνοχή, την πολυγλωσσία και την πολιτισμική πολυμορφία.

Σημαντικές είναι οι προκλήσεις για τους **οπτικοακουστικούς παρόχους** στην Ελλάδα, ιδιαίτερα μάλιστα τους δημόσιους και περιφερειακούς. Παρά τον επιτελικό τους ρόλο ως προς την ενημέρωση και την ελεύθερη έκφραση των πολιτών, δεν έχουν πόρους αντίστοιχους εκείνων των παρόχων τηλεπικοινωνιών για να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες για ανάπτυξη και επενδύσεις σε νέες υπηρεσίες και δίκτυα.

Τί τύχη θα έχει ένα περιφερειακό κανάλι, ένας δημόσιος οπτικοακουστικός φορέας με περιορισμένους πόρους, απέναντι σε έναν ισχυρό τηλεπικοινωνιακό πάροχο, εάν το μόνο κριτήριο επιλογής είναι η εμπορική προσφορά του καθενός;

Τα ΜΜΕ οφείλουν να ενημερωθούν, να αναλάβουν άμεση δράση και να εκμεταλλευθούν στο έπακρο όλες τις ευκαιρίες για επέκταση των υπηρεσιών τους και για την προσαρμογή τους στο νέο μεταβαλλόμενο και πολύ πιο απαιτητικό ψηφιακό περιβάλλον.

Κυρίες και Κύριοι,

Οι προκλήσεις και η όλη συζήτηση περί του τρόπου διαχείρισης του ψηφιακού μερίσματος και της κατανομής του στην βάση της ουδετερότητας των υπηρεσιών ή της προαγωγής στόχων δημοσίου συμφέροντος αποτελεί ζήτημα μέγιστης πολιτικής σημασίας. Ειδικότερα σε μία χώρα όπως η δική μας με πιστοποιημένο ψηφιακό χάσμα τόσο σε

σχέση με τα άλλα κράτη μέλη, όσο και μεταξύ των περιφερειών της χώρας μας.

Σήμερα είναι η κατάλληλη ευκαιρία να περάσουμε σε μία νέα διαχείριση του ραδιοφάσματος που θα επιτρέψει τόσο την γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος όσο και την προσέγγιση μας με την ευρωπαϊκή πορεία της κοινωνίας της πληροφόρησης, των γνώσεων και των υπηρεσιών ενημέρωσης.

Κυρίες και Κύριοι,

Η ψηφιοποίηση που επιτυγχάνεται με το πέρασμα από την αναλογική στην ψηφιακή τεχνολογία επιτρέπει την δικτύωση, τη διασύνδεση των πολιτών, την σύγκλιση των μέσων επικοινωνίας ενώ τείνει να καταργήσει τον διαχωρισμό των λειτουργιών και των υπηρεσιών που προσφέρονταν από τα παραδοσιακά αναλογικά μέσα πληροφόρησης. Με τον τρόπο αυτό ενθαρρύνεται η κινητικότητα όχι μόνο των μέσων επικοινωνίας αλλά και των πολιτών που τα χρησιμοποιούν.

Είναι γεγονός ότι οι γενιές των ψηφιακών μέσων εναλλάσσονται με πολύ γρήγορο ρυθμό επηρεάζοντας και τις γενιές της κοινωνίας, των πολιτών, των χρηστών. Το σε ποια γενιά ανήκει κανείς σήμερα εξαρτάται από την κουλτούρα της πληροφορίας μέσα στην οποία μεγάλωσε. Δεν υπάρχουν πλέον παραδοσιακοί ιδιοκτήτες μέσων παραγωγής αλλά ιδιοκτήτες και χρήστες γνώσεων.

Δημογραφικά, πολιτικά και πολιτιστικά στεγανά χωρίζουν πλέον τον τρόπο πρόσβασης και χρήσης της πληροφορίας προωθώντας έτσι μια γνωστική διαστρωμάτωση και μία νέα πνευματική ταξική διάρθρωση.

Το κράτος και οι φορείς οφείλουν να ανοίξουν έναν **διάλογο** με την ίδια την κοινωνία για τον τρόπο πρόσβασης στην πληροφόρηση, στις υπηρεσίες, η διαχείριση των οποίων πρέπει να γίνεται βάσει των κανόνων των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Είμαι πεπεισμένη ότι η σημερινή ημερίδα θα συμβάλει ουσιαστικά στην κατανόηση του ζητήματος, στην προσέγγιση απόψεων μεταξύ του τομέα των οπτικοακουστικών και των τηλεπικοινωνιών, στην κοστολόγηση ευθυνών και στη διαμόρφωση ορθολογικής διαχείρισης του ραδιοφάσματος και του ψηφιακού μερίσματος, με ισότιμο τρόπο μεταξύ κέντρου και περιφέρειας.